

Vinterfåglar inpå knuten

RESULTAT FRÅN

FÅGELBORDSRÄKNINGEN

25–28 JANUARI 2008

Tack för ditt bidrag till ”Vinterfåglar inpå knuten”!

Färre fåglar än vanligt vid fågelborden den 25–28 januari 2008

Talgoxen regerar vidare som den vanligaste arten vid fågelbordet. Men i övrigt har det varit dålig fart vid landets fågelmatningar. Ingen av de arter som vintertid kan uppträda i stora antal har gjort något större väsen av sig.

Av de 30 vanligaste arterna vid fågelbordet har hela 18 minskat sedan förra året, 8 är oförändrade och bara 4 har ökat. Av de fyra som gått framåt har blåmes ökat marginellt, medan talgoxe, grönfink och större hackspett är de enda i undersökningen som visar mer rejäla ökning.

Orsaken till de klena resultaten är sannolikt den milda vintern som gjort att arter som gulspurv och rödhake hittat mat i naturen i stället för att hänga vid ett fågelbord och att det har varit ett dåligt bärår som fått trastar och sidensvansar att hasta vidare. Dessutom inte en enda invasion av någon av de arter som vissa år kan vara talrika under vintern, som till exempel bergfink, siskor och domherre.

Det här är tredje året i rad som Sveriges Ornitologiska Förening (SOF) med hjälp av landets fågelmatare kartlagt besökarna på fågelborden. I år deltog närmare 10 500 personer som räknade in exakt 555 563 fåglar. Av dessa var nästan var femte fågel en talgoxe! Nytt för i år var att även de nordiska grannländerna deltog i undersökningen. Intressant att notera är att resultaten från alla deltagande länder visar stor samstämmighet. Samma arter återfinns i toppen i Finland, Norge, Danmark och Sverige.

Samma kvintett i toppen

Överlag kan man konstatera att det är stabilt i toppen. Samma kvintett har toppat listan samtliga tre år men med sinsemellan olika placering, fränsett talgoxen som placerat sig högst varje år. I år var det grönfinken som på nytt intog andraplatsen, medan blåmes, pilfink och gulspurv kom på platserna därefter.

Den största tillbakagången står gråsiskan för som i fjol räknades

till 56 000 men där siffran i år stannade på drygt 2 000. Liknande minskningar står andra typiska så kallade invasionsarter för, arter som är beroende av viss föda och därför flyttar till platser där tillgången är störst. Gråsiskans huvudsakliga föda är björkfrö, medan grönsiskan lever av alfrön. Andra arter vars antal i landet vintertid styrs av födotillgång är bofink, bergfink, domherre, sidensvans och steglits. För tredje året i rad har antalet steglitser minskat, från drygt 6 000 individer för två år sedan till 2 579 i år. Exakt vad det beror är svårt att säga.

Vissa år invaderas landet också av gäster från öster. Då maten tryter där kan stora mängder domherrar och sidansvansar stanna till vid fågelmatningar i landet. Men i år har alla sådana invasionstendenser uteblivit, dessutom har flera andra arter minskat som till exempel gulspurv och rödhake. Det finns fog att anta att dessa båda arter i stället har funnit mat på åkrar och i skogen i större utsträckning än annars. Under hösten 2007 drog många trastar bort från landet på grund av födobrist, och det syns i statistiken där såväl björktrast som koltrast har minskat från förra året.

Uppåt för större hackspett

Några få arter har ökat och bland dem återfinns större hackspett som är den art som visar den allra största ökningen. Antalet större hackspettar på vintern brukar ge en god fingervisning om hur bra häckningssäsongen blir. Däremot säger en bra häcksäsong inget om hur många större hackspettar som kommer att finnas i landet under påföljande vintern. Längre ner på listan har även gråspetten (35:e plats) gått framåt något.

Talgoxe och blåmes är de enda arter som gått framåt tre år i rad. I övrigt varierar antalen relativt kraftigt för många arter, men för några arter är antalen mycket stabila. Det gäller framförallt nötrvicka, skata, taltita och råka men till stor del även för blåmes, entita och svartmes.

Niklas Aronsson

FOTO: P-G BENTZ

De allra flesta koltrastarna lämnade Sverige under hösten – i januari 2008 var det 40 procent färre vid fågelborden än i januari 2007!

30-i-topp-listan (förra årets placering inom parentes)

	Antal	Procentuell förändring mot förra året (indexerad)
1. Talgoxe (1)	101 332	+ 8%
2. Grönfink (5)	66 255	+ 14%
3. Blåmes (3)	63 119	+ 3%
4. Pilfink (2)	57 137	- 9%
5. Gulsparv (4)	40 383	- 32%
6. Skata (7)	32 612	+/- 0
7. Gråsparv (11)	20 004	- 11%
8. Kaja (12)	19 925	+/- 0
9. Domherre (9)	19 415	- 26%
10. Koltrast (8)	16 332	- 40%
11. Nötväcka (15)	13 601	+/- 0
12. Entita (17)	10 037	- 6%
13. Kråka (16)	9 203	-14 %
14. Större hackspett (21)	8 275	+ 32%
15. Talltita (20)	7 448	+/- 0
16. Nötskrika (18)	7 163	- 31%
17. Grönsiska (10)	7 073	- 72%
18. Sidensvans (14)	4 595	- 67%
19. Svartmes (24)	4 291	- 6%
20. Tamduva	3 867	ingen uppgift*
21. Stjärtmes	3 746	i.u.*
22. Stenknäck (23)	3 398	- 26%
23. Bofink (19)	3 270	- 66%
24. Bergfink (13)	3 179	- 81%
25. Rödhake (26)	2 827	- 25%
26. Steglits (25)	2 579	- 38%
27. Råka (27)	2 406	+/- 0
28. Gråsiska (6)	2 253	- 96%
29. Ringduva	2 146	i.u.*
30. Björkrast (22)	2 105	- 59%

* För tamduva, stjärtmes och ringduva har det tidigare år inte funnits något särskilt fält för rapportören att fylla i antalet. Därför har dessa arter hamnat i kategorin övriga fåglar och uppgifter saknas därför om antal vid tidigare års undersökningar.

Nötväcken håller ställningarna och avancerar i topplistan.

Bli medlem!

Vill du lära dig mera om fåglar och samtidigt stödja arbetet med fågelskydd i Sverige och utlandet? Bli då medlem i Sveriges Ornitologiska Förening! Medlemskap kostar 150:-/år och då får man fyra nummer av vår tidning *Fågelvännen*. I *Fågelvännen* hittar du intressant läsning om fågelmatning, holkbygge, trädgårdsfåglar, fågelflyttning samt fotoreportage och mycket mer. Tidningen riktar sig främst till dig som är intresserad av fåglarna i vår närhet.

Hos SOF:s butik Naturbokhandeln på Öland har du som medlem specialpris på ett urval av sortimentet och får dessutom månatliga erbjudanden. Vill du ha mer information om medlemskap? Ring medlemservice tel: 0485-44440!

PlusGiro

Meddelande till betalningsmottagaren

Jag vill bli medlem i SOF och få tidskriften *Fågelvännen* fyra gånger om året för 150 kr.

MEDELANDE KAN INTE LÄMNAS PÅ BAKSIDAN

INBETALNING/GIRERING B

Kod 1

Till PlusGirokonto
19 94 99-5

Betalningsmottagare (endast namn)

**Sveriges Ornitologiska
Förening**

Avsändare (namn och postadress)

Svenska kronor

öre

Från PlusGiro/personkonto (vid girering)

150.00

#

#

1994995#06#

Priser

Vi har lottat ut fina priser bland deltagarna i *Vinterfåglar inpå knuten*. Priserna kommer från Naturbokhandeln.

Kikare Swift Plover 8x40 + Nordens fåglar + anteckningsbok

Kerstin Gustafsson, Floby
Harriet Söderström, Lidingö
Håkan Petterfelt, Eksjö

Sångfåglar CD-bok med 49 fåglars sång

Elva Karlsson, Henån
Bo Carnerius, Sandviken
Dan Ostberg, Svenstavik
Ruth Lehto, Kalix

Mata fåglar av Niklas Aronsson

Kerstin Nilsson, Eslöv
Mona Svensson, Skepphult
Fredrik Klinghammer, Lund

Omslagsbild: Större hackspett, ökade i antal vid våra fågelbord i januari 2008.

FOTO: P-G BENTZ

NATURBOKHANDELN

För fågelvänner

Sångfåglar
Den första svenska ljudboken där man enkelt och bekvämt lär sig känna igen 49 av de vanligaste fågelarterna på enbart sången – helt utan förkunskaper. Ingvar Storm från Sveriges Radio berättar för dig vad du skall lyssna efter för att skilja fåglarna åt. Pris: 298 kr.

Ljudbok: Sångfåglar

Nordens Fåglar
Njutkommen bok för dig som vill ha ett begränsat urval av nordiska fåglar! Innehåller både foton och teckningar, och med en omfattande text som saknar motstycke bland övriga fälthandböcker. Pris: 258 kr.

Naturbokhandelns kikarguide!
Vi hjälper dig i ditt kikäval! Beställ gratis vår kikarguide och katalog.

Att välja kikare

www.naturbokhandeln.se
Telefon: 0485-444 40
E-post: order@naturbokhandeln.se

